

РЕШЕНИЕ

№ 14

гр. Х. , 21.07.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – Х., I-ВИ СЪСТАВ в публично заседание на двадесет и осми юни, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: **МИЛЕНА Д. ДЕЧЕВА**

като разглежда докладваното от **МИЛЕНА Д. ДЕЧЕВА** Търговско дело № 20205600900169 по описа за 2020 година

С искова молба вх. № 8151/15.09.2020 г. е предявени обективно съединени искове с правно основание § 22 от ПЗР на КЗ (нов) вр. чл. 226, ал. 1 вр. чл. 223, ал. 1 КЗ (отм.) и чл.84 ал.3 от ЗЗД. Исковите са предявени от ищеца Р. СП. СТ., ЕГН: *****, адрес село Ж.Б., област Х., против ответника „Застрахователно акционерно дружество Армеец“ АД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление град С. 1000, район С., ул. С.К. № 2.

ИЩЦАТА Р. СП. СТ., чрез пълномощника си адв.Г. М.-АК-Х. твърди, че ответното застрахователно дружество е сключило задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ по застрахователна полица № *** за лек автомобил Форд Фиеста с ДК № **** валидна от 08.11.2014 г. до 07.11.2015 г. В периода на действие на застраховката на 15.07.2015 г. около 12.00 часа в село Ж.Б., област Х., на път 5074 срещу дом № 304 възникнало пътно – транспортно произшествие, при което лекият автомобил Форд Фиеста, управляван от Ц. В. В., ЕГН: ***** от град Х., ударил пресичащата пътното платно Р.С.. Вследствие на произшествието на ищцата били причинени тежки наранявания по главата и тялото. След инцидента тя веднага била откарана с линейка в ОАИЛ на МБАЛ – Х. с опасност за живота. За произшествието се съставил протокол за ПТП с пострадали лица от служител на Пътна полиция – Х.. Отделно от това се образувало ДП № 699/2015 г. по описа на РУ на МВР – Х., представляващо прокурорска преписка № 1679/2015 г. по описа на Районна прокуратура – Х. за извършено престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, предл. 2 вр. чл. 342, ал. 1 НК. В хода на разследването е установено, че вина на ПТП имат и двамата участници – водачът В., който е управлявал превозното средство с превишена и несъобразена скорост при движение в населено място и при наличие на пешеходец на банкета, а ищцата С. за неправилно пресичане на пътното платно като пешеходец. В хода на производството е назначена съдебно – медицинска експертиза, която дала заключение, че получените от ищцата увреждания причинили разстройство на здравето извън случаите на чл. 128 и чл. 129 НК, поради което на 17.12.2015 г. наблюдаващият прокурор прекратил делото. След прекратяване на наказателното производство материалите по делото били изпратени на Началник Пътна полиция – Х. за търсене на административно – наказателна отговорност за водача В. и ищцата. С наказателно постановление № *** от 23.03.2016 г. на В. била наложена глоба за виновно причиняване на ПТП с пострадал пешеходец, поради нарушаване на чл. 20, ал. 2 ЗДвП – движение с несъобразена скорост в

населено място и при наличие на опасност на пътя – пешеходец на банкета. С наказателно постановление № *** от 11.08.2015 г. била наложена глоба и на ищцата Р.С. за нарушение на правилата за движение на пешеходците по пътното платно.

В резултат на произшествието ищцата получила телесни повреди, от които претърпяла болки и страдания и продължавала да търпи такива и към настоящия момент. Веднага след инцидента е откарана по спешност в ОАИЛ на МБАЛ – Х. с диагноза травматичен шок, контузия на мозъка, счупване на черепа, контузия на гръдния кош и корема. Лечението в ОАИЛ продължило два дни и след стабилизиране на състоянието ѝ на 17.07.2015 г. била прехвърлена в отделението по неврохирургия за лечение на черепно – мозъчната травма. Там ѝ била поставена диагноза: дифузна травма на главния мозък, без открита вътречерепна травма, след което е изписана на 19.07.2015 г. При удара в главата на ищцата са били избити травматично 5 зъба на горната челюст, без които се затруднявало дъвченето и говоренето, което увреждане представлявало средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК. Отделно от това се констатирали усложнения от травмите на главата и тялото. При преглед от неврохирург на 24.08.2020 г. се установило увреждане на черепно – мозъчни нерви (ЧМН) – едва доловим централен фациалис в ляво (увиснал горен ъгъл в горен ляв устен ъгъл), леко изразена монопареза на ляв долен крайник, вертебрален синдром в тораколумбален отдел на ниво Тх12 – L1. Установили се и прояви на постравматична церебрастения като последица от контузията на мозъка, изразяващи се в нарушение на вестибуларната функция, главоболие, пристъпно замайване, нестабилност при ходене, паметови нарушения, лесна умора, както и прояви на енцефалопатия (нарушени когнитивни функции: концентрация, памет, интелект), причиняващи на ищцата постоянно разстройство на здравето, неопасно за живота по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК. Освен физическите увреждания на ищцата била нанесена и психична травма. Влошеното здравословно състояние, в което тя се намирала повече от 5 години, силно я депресирало, карало я да бъде потисната, тревожна, да ограничи до минимум социалните контакти и да не може пълноценно да се труди и да се обслужва в ежедневието.

При така изложените твърдения в исковата молба и претърпените болки и страдания ищцата имала право да получи обезщетение за понесените неимуществени вреди.

С оглед на така изложените основания се отправя искане ответното застрахователно дружество да бъде осъдено да заплати на ищцата сума в размер на **50 000 лв.**, представляваща обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания вследствие на получени телесни повреди, а именно: травматичен шок, контузия на мозъка, счупване на черепа, контузия на гръдния кош и корема, дифузна травма на главния мозък, без открита вътречерепна травма, травматично избиване на 5 зъба на горната челюст, без които се затруднява дъвченето и говоренето, което увреждане представлява средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК, както и настъпили усложнения от травмите на главата и тялото, изразяващи се в увреждане на черепно – мозъчни нерви (ЧМН) – едва доловим централен фациалис в ляво (увиснал горен ъгъл в горен ляв устен ъгъл), леко изразена монопареза на ляв долен крайник, вертебрален синдром в тораколумбален отдел на ниво Тх12 – L1, както и прояви на постравматична церебрастения, като пряко последица от контузията на мозъка, изразяващи се в нарушение на вестибуларната функция, главоболие, пристъпно замайване, нестабилност при ходене, паметови нарушения, лесна умора, както и прояви на енцефалопатия (нарушени когнитивни функции: концентрация, памет, интелект), причиняващи на ищцата постоянно разстройство на здравето, не опасно за живота по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК, както и психична травма – всички причинени при пътно – транспортно произшествие, настъпило на 15.07.2015 г., ведно със законната лихва върху тази сума от датата на увреждането до окончателното ѝ изплащане, както и всички направени по делото разноски.

**ОТВЕТНИКЪТ ЗАСТРАХОВАТЕЛНО АКЦИОНЕРНО
ДРУЖЕСТВО“АРМЕЕЦ“АД, чрез пълномощникът си юрисконсулт Х.В. е депозирал**

писмен отговор, с който взема отношение по допустимостта и основателността на исковата претенция.

На първо място, ответникът отправя възражение за давност. Посочва, че съгласно чл. 197 КЗ (отм.) в конкретния случай събитието настъпило на 15.07.2015 г. и правото на претенция по застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ било погасено по давност на 15.07.2020 г. Исковата молба била депозирана на 15.09.2020 г., т.е. след изтичането на давностния срок. До настоящия момент нямало настъпили обстоятелства, които да водят до спиране или прекъсване на давностния срок, съгласно чл. 115 и чл. 116 ЗЗД.

Отделно от това се посочва, че във връзка с настъпилото застрахователно събитие ответното дружество не било поканено да определи и изплати застрахователно обезщетение. Ответникът не получил уведомление по смисъла на чл. 224 КЗ, а увреденото лице не изпълнило задълженията си по чл. 272 КЗ. Ето защо ответникът изобщо не е дал повод за завеждане на делото и не му била дадена възможност да определи и изплати застрахователно обезщетение по реда на чл. 273, ал. 1 КЗ (отм.). Дружеството било умишлено възпрепятствано да определи и изплати застрахователно обезщетение и по този начин кредиторът изпаднал в забава.

На самостоятелно основание се оспорва механизма на настъпване на процесното ПТП, като се твърди, че застрахования водач не бил отговорен за инцидента и функционалният характер на застрахователната отговорност водел до отпадане на задължението за ответника да заплати обезщетение. Единствено ищцата била виновна за настъпването на произшествието с поведението си и предприетото от нея пресичане.

Навеждат се и доводи против размера на исковата претенция, която имала изключително завишен размер. Описаните в исковата молба необосновано тежки увреждания не отговаряли на представените по делото доказателства. Описаните в първичните медицински документи и в постановлението за прекратяване на наказателното производство от 17.12.2015 г. не могли да обосноват присъждане на обезщетение в размер от 50 000 лв. Нямало данни, че лечението е преминало с усложнения. Естеството на травмата и възрастта на увреденото лице не предполагали последващи усложнения или влошаване на здравето, а възстановителният период траел само няколко дни. Съгласно две епикризи от 17.07.2015 г. и 19.07.2015 г. било видно, че при ищцата нямало настъпили каквито и да било усложнения, нямало проявена неврологична симптоматика и тя е изписана от МБАЛ – Х. с подобрене. Оттук се извежда твърдението, че се касаело за временно разстройство на здравето, неопасно за живота, без остатъчни негативни последици.

Несъстоятелно и неподкрепено с каквито и да било доказателства се явявало твърдението на ищцата, че в резултат на ПТП са били избити пет зъба. В първичната медицинска документация нямало данни за подобно увреждане. То се появявало за първи път в амбулаторен лист от 24.08.2020 г., повече от пет години след настъпване на произшествието и това водело до извода, че то е възникнало в последващ момент по неизяснени причини и начин. Ето защо липсвали доказателства, че увреждането се намирало в пряка и непосредствена връзка с настъпилото ПТП. Същите аргументи са изложени и за твърдяната монопареза на ляв долен крайник, централен фациалис в ляво и други увреждания, констатирани за първи път близо пет години след произшествието. Оспорва се изцяло причинно – следствената връзка между ПТП и настъпилите увреждания.

При определяне на обезщетението следвало да се има предвид разпоредбата на чл. 52 ЗЗД – в конкретния случай имало сравнително леки телесни увреждания и претендираната сума не кореспондирала с тях, а целяла само неоснователното обогатяване на ищцата. Обръща се внимание и на високата степен на съпричиняване на вредоносния резултат от страна на увреденото лице и се настоява за прилагането на чл. 51, ал. 2 ЗЗД. С поведението си и действията си ищцата поставила водача в невъзможност да предотврати произшествието.

Исковата претенция за лихви се оспорва като изцяло неоснователна с оглед акцесорния ѝ характер и неоснователността на главния иск. От друга страна, във връзка с нормата на чл. 429, ал. 3 КЗ претенцията на ищцата била предявена на 15.09.2020 г. и получена от застрахователя на 13.10.2020 г., поради което именно последната дата се явявала най-ранната възможна, считано от която застрахователят дължал лихви. Допълнително се посочва, че непредставянето на банкова сметка по реда на чл. 380, ал. 1 КЗ освобождавало застрахователя от отговорност за лихви. Ищцата представила данни за банкова сметка едва с исковата молба и това водело до забава на кредитора, а застрахователят не дължал лихви. Последен аргумент в тази насока касае погасяването с тригодишна давност на претенцията за лихви и същите не можело да се претендират за по-дълъг срок.

Хасковският окръжен съд след преценка доводите на страните и обсъждане на събраните по делото доказателства, поотделно и взети в тяхната съвкупност, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

По делото не се спори, а това се установява и от представените доказателства, че на 15.07.2015 г. около 12.00 часа в село Ж.Б., област Х., на път 5074 срещу дом № 304, станало пътно – транспортно произшествие, при което лек автомобил марка „Форд“, модел „Фиеста“, управляван от Ц. В. В., ЕГН: ***** от град Х., ударил пресичащата пътното платно Р. СП. СТ.. Вследствие на произшествието на С. били причинени тежки наранявания по главата и тялото. След инцидента тя веднага била откарана с линейка в ОАИЛ на МБАЛ – Х. с опасност за живота. За произшествието е бил съставен протокол за ПТП с пострадали лица от служител на Пътна полиция – Хасков. Образувано е и ДП № 699/2015 г. по описа на РУ на МВР – Х., представляващо прокурорска преписка № 1679/2015 г. по описа на Районна прокуратура – Х. за извършено престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, предл. 2 вр. чл. 342, ал. 1 НК. В хода на разследването е установено, че вина на ПТП имат и двамата участници – водачът Ц. В. В., който е управлявал посоченото моторно превозното средство с превишена и несъобразена скорост при движение в населено място и при наличие на пешеходец на банкета, а ищцата Р.С. С. за неправилно пресичане на пътното платно като пешеходец.

Установено по делото е и обстоятелството, че при процесното ПТП ищцата Р. СП. СТ. е получила телесни увреждания по главата и тялото, с настъпили усложнения, нанесена е била и психична травма, от които увреждания ищцата е претърпяла и продължава да търпи болки и страдания.

Безспорно по делото е, че ответникът ЗАД „Армеец“ АД – гр.С. е сключил задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ по застрахователна полица № *** за лек автомобил марка „Форд“, модел „Фиеста“ с рег. № **** валидна от 08.11.2014 г. до 07.11.2015 г.

От заключението на назначената по делото съдебно-медицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р ХР. Д. ЕЛ., и депозирана в съда с вх. № 142 на 05.03.2021 г. се установява, че в резултат на станалото на 15.07.2015 г. ПТП, ищцата Р. СП. СТ. е получила следните увреждания, а именно: Дифузна травма на мозъка, протекла със степенно

помрачение на съзнанието;счупване на покрива на черепа;охлузвания по лицето и крайниците.По късно при прегледа при неврохирург на 28.04.2020г. е било установено едва доловим централен фациалис в ляво;леко изразена монопареза за ляв долен крайник;вертебрален синдром на ниво Тх-Л1; счупване на зъби.При преглед на 04.03.2021г. при невролог е установено едва доловим централен фациалис в ляво;леко изразена монопареза за ляв долен крайник;вертебрален синдром на ниво ТХ-Л1;оплаквания от „схващане“ на левия крак; намалена чувствителност за допир и болка в лявата гръдна половина;симптоми характерни за церебрастения и начална енцефалопатия.При преглед на 04.03.2021г. е установено счупване под нивото на венеца на зъби №14,15,24,25,36,46,47.Според експерта в пряка причинна връзка със сигурност с настъпилото ПТП са дифузната травма на мозъка и счупването на черепния покрив,като за дифузната травма на мозъка няма конкретен срок за възстановяване.Наличието на ляв централен фациалис,лява долна монопареза,вертебрален синдром, прояви на постравматична церебрастения с начална енцефалопатия според експерта са последиствие от ПТП и могат да се приемат като усложнения на тази травма.Усложненията на травмата сочат,че оздравителния процес не е приключил.Прогнозата за състоянието на пострадалата е неясна и неуточнена,тъй като следва да се направят други високо специализирани изследвания и консултации със специалист за оценка на последиците от травмата и прогнозата за здравето на пострадалата С..Според експерта по делото не се съдържат данни,които да сочат на друга причина за отчетените след 5 години оплаквания и симптоми на пострадалата,като в случая се касае за т.н. късни усложнения на дифузна травма на мозъка.По отношение на счупените зъби,установени при прегледа на ищцата, вещото лице сочи,че следва да се направи допълнително ортопантомография за зъбната формула и да се проведе консултация със стоматолог-хирург.След представяне на допълнителни писмени документи по делото,вещото лице д-р Е. изготви допълнителна съдебно медицинска експертиза,от която се установяват допълнително установени увреждания и усложнения от описаните в първоначалното заключение травми на ищцата ,настъпили след ПТП от 2015г.От направената ортопантомография се потвърждава травматичното счупване под нивото на венеца на зъби №14,15,24,25,28,36,46,47,при налични антагонисти на изброените зъби в двете зъбни редици.Счупването на зъбите под нивото на венеца според експерта е равносилно на тяхното избиване.В случая е било причинено избиване на зъби,без които се затруднява дъвченето и говоренето,по смисъла на чл.129 от НК,като описаното счупване на зъби е в причинна връзка с настъпилото ПТП.При изследването с ЯМР е установен хроничен възпалителен процес на черепните синуси,в лявата половина на черепа,изразен с набъбване,уплътнение, и прекомерно разрастване на покриващия слой от клетки,което нарушава присъщите функции на синусите свързани с процеса на външното дишане.Този хроничен възпалителен процес се дължи на установената фрактура в областта на лявата слепоочна област на черепа и се явява усложнение в причинна връзка с настъпилото ПТП,което причинява постоянно разстройство на здравето,не опасно за живота,по смисъла на чл.129 от НК.Посочените съдебно медицински експертизи са изготвени въз основа на представени по делото медицински документи и извършен от експерта личен преглед на пострадалата.

От заключението на назначената съдебна автотехническа експертиза,изготвена от вещото лице СТ. К. П.се установява механизма на процесното ПТП;мястото на неговото осъществяване;скоростта на участвалото в ПТП моторно превозно средство;поведението на ищцата като пешеходец от техническа гледна точка;скоростта на движение на пешеходеца непосредствено преди удара .Според заключението на експерта процесното ПТП е станало в с.Ж.Б.,област Х.,на път №5074,срещу дом №304,през деня,при добра видимост-слъчево време.Платното за движение е с ширина 7 м.,двупосочно,без хоризонтална маркировка/осева линия,ограничителни линии и др./Участък на произшествието-хоризонтален ,прав.Пътна настилка-асфалтобетон,без повреди,суха.В участъка на ПТП,към

момента на инцидента,е нямало вертикална сигнализация/пътни знаци/,нямало е обозначени места за пресичане на пешеходци/пешеходни пътеки/.Скоростта на движение на лекия автомобил марка „Форд“,модел“Фиеста“ с рег.№ **** непосредствено преди ПТП е била 51,7 км/ч,а в момента на удара с пешеходеца Р.С. 25,5 км/ч.При пресичане на платното за движение ищцата се е движילה с нормален/спокоен/ ход.Зоната на видимост в двете посоки,спрямо мястото на настъпване на ПТП е била неограничена.Съприкосновението /ударът/ между лекия автомобил и пешеходецът е настъпило в място,със следните параметри при първоначалния контакт,а именно: на около 6,80м северно от ОР по дължина и на около 2,80м западно от БЛ/десния край на платното за движение/ по широчина.Съприкосновението е настъпило при първоначален контакт на тялото на пешеходеца с предната част на преден капак на автомобила, в зона до емблема „Форд“,като контакта на пешеходеца продължава по предния капак в посока към лява част на предно панорамно стъкло на автомобила,удар в предно панорамно стъкло и при изпадането на автомобила,контактува със странично ляво огледало за обратно виждане.При конкретната пътна обстановка вещото лице установява,че пешеходецът е имал техническата възможност ,преди навлизане върху платното за движение да види приближаващия отляво лек автомобил и да го изчака до преминаването му.Причините за сблъсъка са технически неправилното пресичане на платното за движение от страна на ищцата,при движение на автомобили в участъка от платното за движение в посока север/към гр.Х./,в непосредствена близост до мястото му на пресичане,както и закъсняла реакция за спиране от страна на водача на лекия автомобил в момента на навлизане на пешеходеца върху платното за движение.В следствие на произшествието са били нанесени материални щети на лекия автомобил и телесни увреждания на ищцата.

От показанията на разпитаната по делото свидетелка Ц.. П. Ст.-майка на ищцата се установяват обстоятелствата,че след станалото ПТП и причинените ѝ от същото травми ищцата била в тежко здравословно състояние.Непосредствено след удара,при който ищцата била ударена в главата,тя била откарана в спешното отделение на болницата в гр.Х.,където ѝ била поставена и съответната диагноза.Лекарите имали съмнение,че далака ѝ е разкъсан,но в последствие се оказало,че травмата е в главата,като дори имало изпадане и в кома за около 4 дни.Ищцата била около 8 дни в болницата,в неврохирургията,а след това била откарана у дома и доста време се лекувала там,включително била и продължителен период на легло,като не можела да се обслужва сама без чужда помощ.Свидетелката сочи,че и към настоящия момент дъщеря ѝ не е добре и не се е възстановила окончателно.Възстановяването било до определена степен,като ищцата често се оплаквала от главоболие от болки в гръбнака,не можела да стои на слънце,не можела да вдига тежко,приспивало ѝ се и често искала почивка.Започнала да забравя и не била адекватна,не можела да работи физически труд.Свидетелката сочи,че ищцата имала и поражения по зъбите от катастрофата,като факта на счупени зъби бил установен доста по-късно.

Свидетелят Ц.. В. В. установява в показанията си непосредствени впечатления от станалото ПТП,тъй като той е бил водача на лекия автомобил марка „Форд“,модел „Фиеста“,с който поради сблъсък пострадала ищцата.Свидетелят установява,че управлявал лекия автомобил в с.Ж.Б.,около 12.00 часа със скорост около 40-50 км/ч,когато отдясно на неговото движение ищцата тръгнала да пресича пътното платно.Ищцата се ударила на предния капак на колата и си ударила главата в стъклото на автомобила.Когато се ударила,паднала отляво на пътното платно.Сочи,че когато ищцата се ударила в лекия автомобил вече бил спрял.Видял ищцата едва на пътното платно и я възприел тогава за първи път отдясно на колата,натиснал веднага спирачки,но не могъл да предотврати удара.Доколкото свидетелят разбрал пострадалата ищца имала спукване на черепа,като имала и кръв по устата,зъбите ѝ били окървавени.

В показанията си свидетелят Н. Х. Х.,младши експерт в ПУ-Стамболово установява,че на 15.07.2015г. с колеги посетили по сигнал с.Ж.Б. по повод паднала жена.В последствие разбрали,че тази жена била роднина на ищцата.След като спрели служебния автомобил чули спирачки и видели как една кола блъска ищцата,която паднала на земята на пътното платно.Свидетелят само видял удара,тъй като били спрели служебния автомобил от лявата страна на пътното платно,докато ищцата и майка ѝ били отдясно на пътя ,непосредствено преди ПТП.Според свидетеля колата карала бързо.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Предявен е иск с правно основание чл. 226, ал. 1 КЗ/отм./ вр. чл. 45 ЗЗД – за неимуществени вреди. Ищцата претендира осъждане на застрахователя,с когото причинителят на ПТП има сключена валидна застраховка „Гражданска отговорност” към момента на настъпване на застрахователното събитие.Искът е предявен от активно легитимирано лице-пострадал от ПТП,което твърди,че в резултат на станалото ПТП са му били причинени неимуществени вреди.Предявеният иск е допустим, а разгледан по същество е и основателен.

С договора за застраховка „Гражданска отговорност”,съгласно чл.223 ал.1 от КЗ/отм./ застрахователят се задължава да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди.Отговорността на застрахователя се реализира чрез заплащане на обезщетение на увреденото лице,което обхваща всички имуществени и неимуществени вреди,пряк и непосредствен резултат от увреждането,а също така и на лихви за забава,когато застрахованият е отговорен пред увредения за тяхното плащане.В разпоредбата на чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ законът признава в полза на пострадалото лице правото на пряк иск срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност” на прекия причинител,като отговорността на застрахователя е функционално обусловена и по правило тъждествена по обем с отговорността на деликвента.За да се ангажира отговорността на застрахователя по чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ е необходимо към момента на увреждането да съществува валидно застрахователно обезщетение,породено от договор за застраховка „Гражданска отговорност”,между прекия причинител на вредата и застрахователя.Наред с това следва да са налице и всички кумулативни предпоставки от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД,пораждащи основание за отговорността на прекия причинител-застрахован спрямо увредения за обезщетяване на причинените вреди.

В конкретния случай съдът счита,че е безспорно установено,че на 15.07.2015 г. около 12.00 часа в село Ж.Б., област Х., на път 5074 срещу дом № 304 е станало пътно – транспортно произшествие, при което лек автомобил марка „Форд“ ,модел „Фиеста“, управляван от свидетеля Ц. В. В., ЕГН: ***** от град Х., ударил пресичащата пътното платно Р. СП. СТ.. Вследствие на произшествието на С. били причинени тежки наранявания по главата и тялото .При реализираното ПТП на ищцата са били причинени, твърдените в исковата молба увреждания,а именно:дифузна травма на мозъка и счупване на черепния покрив,представляващи разстройство на здравето временно опасно за живота по смисъла на чл.129 ал.2 от НК ; едва доловим централен фациалис в ляво (увиснал горен ъгъл в горен ляв устен ъгъл), леко изразена монопареза на ляв долен крайник, вертебрален синдром в тораколумбален отдел на ниво Тх12 – L1;схващане на левия крак,намалена чувствителност да допир и болка в лява гръдна половина,главоболие,забравяне,лесна уморяемост,повишена сънливост ;прояви на постравматична церебрастения, като пряко последица от контузията на мозъка, изразяващи се в нарушение на вестибуларната функция, главоболие, пристъпно замайване, нестабилност при ходене, паметови нарушения, лесна умора, както и прояви на енцефалопатия (нарушени когнитивни функции: концентрация, памет,

интелект),причиняващи на ищцата постоянно разстройство на здравето,не опасно за живота по смисъла на чл.129 ал.2 от НК; травматично счупване под нивото на венеца на 8 броя зъби № 14,15,24,25,28,36,46,47, без които се затруднява дъвченето и говоренето, което увреждане представлява средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК.При допълнително изследване с ЯМР е установено и наличието на хроничен възпалителен процес в черепните синуси,в лявата половина на черепа,изразен в набъбване,уплътнение и прекомерно разрастване на покриващия слой от клетки,което нарушава присъщите функции на синусите свързани с процеса на външното дишане.Този хроничен възпалителен процес се дължи на установената фрактура в областта на лявата слепоочна област на черепа и се явява усложнение,което е в причинна връзка с настъпилото ПТП,което причинява на ищцата постоянно разстройство на здравето,не опасно за живота,по смисъла на чл.129 ал.2 от НК.

Посочените увреждания са съпътствани от продължителни болки и страдания,които следва да се квалифицират като неимуществени вреди по смисъла на чл.51 ал.1 вр. чл.52 от ЗЗД.Предвид събраните в настоящето производство доказателства съдът счита,че се установява по безспорен и несъмнен начин фактическия състав на непозволеното увреждане по смисъла на чл.45 от ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл.45 от ЗЗД всеки е длъжен да поправи вредите,които виновно е причинил другиму,като във всички случаи на непозволеното увреждане вината се предполага до доказване на противното.Самият институт на непозволеното увреждане е сложен фактически състав,елементи на който са деяние/действие или бездействие/,вредата,противоправността на деянието,причинната връзка и вината съединени от посочената правна норма.В настоящия случай от събраните по делото писмени и гласни доказателства се установяват всички задължителни елементи от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД.

В този ред на мисли по делото е безспорно установено,че 15.07.2015 г. около 12.00 часа в село Ж.Б., област Х., на път 5074 срещу дом № 304 е станало пътно – транспортно произшествие, при което лек автомобил марка „Форд“ ,модел „Фиеста“, управляван от свидетеля Ц. В. В., ЕГН: ***** от град Х. е ударил пресичащата пътното платно Р. СП. СТ. .Водачът на лекия автомобил,нарушил правилата за движение по пътищата,а именно:чл.20 ал.2 от ЗДвП,тъй като превишил разрешената за населеното място скорост при наличието на опасност на пътя-пешеходец на банкета. Съгласно чл.20 ал.2 от ЗДвП ”Водачите на пътни превозни средства са длъжни при избиране скоростта на движението да се съобразяват с атмосферните условия,с релефа на местността,със състоянието на пътя и на превозното средство,с превозвания товар,с характера и интензивността на движението,с конкретните условия на видимост,за да бъдат в състояние да спрат пред всяко предвидимо препятствие.Водачите са длъжни на намалят скоростта и в случай на необходимост да спрат,когато възникне опасност за движението.”За посоченото нарушение водачът на лекия автомобил Ц. В. е бил санкциониран по административен ред,като му е била наложена „глоба“ с влязло в сила НП №*** от 23.03.2016г. Причина за ПТП е и закъсняла реакция за спиране от страна на водача на лекия автомобил в момента на навлизане на пешеходеца върху платното за движение.

Неспазвайки правилата за движение,визирани в посочената по-горе разпоредба на ЗДвП,водачът на МПС Ц. В. В. е извършил действие,което е противоправно,от това негово противоправно действие на ищцата Р. СП. СТ. са били причинени множество неимуществени вреди и тези вреди се намират в причинна връзка с деянието,а деянието е било извършено виновно-по непредпазливост.

В тази връзка съдът счита,че пряка и непосредствена последица от станалото на 15.07.2015г. ПТП са уврежданията на ищцата,описани в обстоятелствената част на исковата

молба,установени и от заключенията на назначените съдебно медицински експертизи,които съдът възприема като компетентно и безпристрастно дадени.Причинените на ищцата увреждания са съпътствани от продължителни болки и страдания по време на оздравителния процес,който окончателно не е приключен.Така посочените неимуществени вреди са доказани от представените и приети по делото писмени доказателства,заключението на назначените съдебно-медицински експертизи и от показанията на разпитаната свидетелка Ц.. П. Ст.,майка на ищцата.Показанията на разпитаната свидетелка-майка на ищцата следва да бъдат кредитирани предвид обстоятелството,че свидетелката има преки и непосредствени възприятия по отношение на здравословното състояние на ищцата след претърпените травми в резултат на станалото ПТП.Свидетелката като близка на пострадалата,най-ясно и точно може да отрази състоянието ѝ след претърпения инцидент.Същевременно показанията на тази свидетелка не противоречат на останалите събрани по делото доказателства и следва да се кредитират наравно с тях.

Изложените по-горе факти и обстоятелства водят до извода на съда,че са налице всички елементи от фактическия състав на чл.45 от ЗЗД за носене на деликтна отговорност от прекия причинител –водачът на автомобила,за понесените от ищцата неимуществени вреди.Неимуществените вреди са винаги свързани с психични преживявания и морални ценности.В случая от събраните доказателства е доказано,че неимуществената сфера на ищцата е била засегната,като същата е претърпяла и не само физически болки.Претърпяното събитие е нанесло и сериозна психологическа травма,поради което следва да се приеме,че в полза на ищцата следва да се присъди обезщетение на неимуществени вреди.

Съдът приема за установено по несъмнен начин и съществуването на застрахователно правоотношение към момента на настъпването на ПТП между ответника Застрахователно акционерно дружество“Армеец“АД-гр.С. в качеството на застраховател и водача на лекия автомобил,участвал в произшествието на 15.07.2015г.,породено от валидно сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност”.Валидната застраховка „Гражданска отговорност” към момента на увреждащото ПТП е основание за носене на отговорност от ответника-застраховател по чл.226 ал.1 вр. чл.223 ал.1 от КЗ/отм./,поради което същият следва да обезщети вредите,претърпени от ищцата като пряка и непосредствена последица от поведението на застрахования водач.

При така установените факти и обстоятелства по делото съдът приема,че предявеният иск с правно основание чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди от настъпилото на 15.07.2015г. ПТП е основателен за сумата в пълния предявен размер от 50 000лв. Съобразявайки се с характера и тежестта на получените от ищцата травми,интензитетът на понесените във връзка с тях болки и страдания,неудобства за придвижване,особеностите и продължителния период на лечение без перспектива за пълно възстановяване,установените остатъчни последици от причинените травми,настъпилите сериозни усложнения ,съдът счита,че ищцата има право на обезщетение за претърпените неимуществени вреди в размер на сумата от 50 000лв.Така определеното обезщетение е съобразено освен с изброените по-горе обстоятелства,релевантни за размера му и с установения в чл.52 от ЗЗД принцип на справедливостта,като ще допринесе за репарирание на неблагоприятните последици от увреждащото събитие в патримониума на ищеца.Отговорността на застрахователя по чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ е тъждествена по обем с тази на прекия причинител на увреждането,т.е. застрахователя дължи на увредения това,което последния би имал право да получи като обезщетение от деликвента.Поради това в полза на ищеца следва да се присъди и законна лихва върху обезщетението от датата на увреждането-15.07.2015г.,в който момент е настъпила изискуемостта на вземането,съгласно чл.84 ал.3 от ЗЗД.

При определяне размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът приложи

принципа на чл.52 от ЗЗД-принцип на справедливо обезщетяване на вредите.Въз основа на събраните по делото писмени и гласни доказателства и заключенията на съдебната автотехническа експертиза и на съдебно-медицинските експертизи,съдът констатира и определи претърпените от ищцата вреди,като отчете настъпилите последици за ищцата,както във физически,така и в психически и емоционален план,отчитайки нейната млада възраст и множеството болки и страдания,които е претърпяла вследствие на причинените ѝ тежки увреждания,дългият възстановителен период и неблагоприятната перспектива ,свързана с невъзможността за пълно възстановяване.Съдът счита,че ищцата е търпяла изключително интензивни болки и страдания непосредствено след станалото ПТП. Не бе значение са и множество медицински манипулации,невъзможността да се обслужва самостоятелно за продължителен период от време,нуждата от чужда помощ,емоционалния стрес,коренната промяна в начина на живот,невъзможността да се труди .При определянето на размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът съобрази и характерът на причинените физически увреждания-дифузната травма на мозъка и счупването на черепния покрив,представляваща разстройство на здравето временно опасно за живота по смисъла на чл.129 ал.2 от НК;усложнението от тази дифузна травма,представляващо постоянно разстройство на здравето,не опасно за живота по смисъла на чл.129 ал.2 от НК;травматичното счупване под нивото на венеца на 8 броя зъби,без които се затруднява дъвченето и говоренето,по смисъла на чл.129 ал.2 от НК;усложнението представляващо хроничен възпалителен процес в черепните синуси,в лявата половина на черепа,дължащ се на установената фрактура в областта на лявата слепоочна област на черепа ,причиняваща постоянно разстройство на здравето,не опасно за живота,по смисъла на чл.129 ал.2 от НК.Не бе значение е факта,че възстановяването на ищцата от получените травми все още не е осъществено напълно.В продължителния възстановителен период се е наложило ищцата да престои продължителен период на легло,без възможност за самостоятелно обслужване. Като паричен еквивалент на понесените болки и страдания при определянето на справедливото обезщетение за неимуществени вреди,съдът съобрази и конкретните икономически условия към правно релевантния момент-/15.07.2015г./,чийто обективен белег са и лимитите на застраховане,съгласно §27 от КЗ/отм./,които са значително по-високи от търсеното от ищцата обезщетение.

Съдът намира за основателно релевираното от ответното дружество възражение за съпричиняване,а именно,че ищцата при ПТП е допуснала нарушение на правилата за движение на пешеходците по пътното платно.От писмените доказателства по делото и от заключението на назначената съдебна автотехническа експертиза се установява,че ищцата е излязла на пътното платно,без да се огледа и да съобрази разстоянието на приближаващите се пътни превозни средства.Ищцата е имала техническа възможност,преди навлизане върху платното за движение да види приближаващия се отляво на нея лек автомобил марка „Форд“,модел“Фиеста“ и да го изчака до преминаването му.Също така е установено,че удара между лекия автомобил и пешеходеца е настъпил на пътното платно в място,с параметри при първоначалния контакт на около 6,80м северно от ОР по дължина и на около 2м. западно от БЛ/десния край на платното за движение/ по широчина,като на пътното платно няма пешеходна пътека.Ищцата не е имала право да пресича пътното платно на мястото,където е станало ПТП,поради което същата не е спазила изискването на чл.113 ЗДвП.

В конкретния случай както водачът на лекия автомобил,така и ищцата са допуснали нарушение на разпоредбите на ЗДвП,поради което следва да намери приложение разпоредбата на чл.51 ал.2 от ЗЗД,като установеното съпричиняване от страна на ищцата следва да се определи на 50%,които следва да се приспадат от определения от съда размер на обезщетението за неимуществени вреди.При съпричиняване от страна на ищцата на вредоносния резултат 50%,размерът на обезщетението за неимуществени вреди следва да

бъде определено като сума от 25 000лв./50% от 50 000лв./.

За неоснователно съдът намира възражението на ответното дружество за погасяването на вземането по предявения иск с правно основание чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ по давност.Съгласно разпоредбата на чл.197 от КЗ/отм./ правата по застраховка ГО се погасяват с изтичането на определения в чл.110 от ЗЗД пет годишен давностен срок.В случая увреждането е причинено на 15.07.2015г.,но давността е спряла да тече от 13.03.2020г. по силата на чл.3 т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение,обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020г.Извънредното положение е отменено на 13.05.2020г.,като за периода от 13.03.2020г. до 13.05.2020г. давност не тече.В този смисъл към момента на подаване на исковата молба 15.09.2020г. давността за претендираното вземане не е изтекла.Спрените срокове са започнали да текат от 21.05.2020г. и към момента на подаване на исковата молба срока за претендираното вземане не е изтекъл.В този смисъл направеното възражение за погасяване на вземането по предявения главен иск се явява неоснователно.

По отношение на претендираната от ищцата законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди ,считано от датата на увреждането 15.07.2015г. до окончателното изплащане на сумата следва да се отбележи следното:Ответното дружество е направило възражение за погасяване на вземането на лихва по давност на основание чл.111 б.„в“ от ЗЗД,според която разпоредба вземането за лихви се погасяват с изтичането на тригодишна давност.Възражението е неоснователно,тъй като в случая се претендира законна лихва върху обезщетението за неимуществени вреди по смисъла на чл.84 ал.3 от ЗЗД и длъжникът не е в забава преди определяне размера на обезщетението от съда,т.е. преди определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди от съда то не е ликвидно.

Съдът като взе предвид обстоятелството,че предявеният иск с правно основание чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ вр. чл.45 от ЗЗД е уважен за сумата от 25 000лв. и факта,че ищцата е освободена от задължението за внасяне на ДТ по сметка на ОС-Х. счете,че ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметката на ОС-Х. ДТ в размер на **1000лв.**,както и направените разноски за вещо лице,платени от бюджетната сметка на ОС-Х. в размер на **300лв.**

В случая на ищцата е оказана безплатна адвокатска помощ,поради което ответното дружество следва да се осъди да заплати възнаграждение за осъществената безплатна адвокатска помощ,като на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата възнаграждението се определя от съда.Налице е направено искане от пълномощника на ищцата за присъждане на разноски при оказана безплатна помощ на основание чл.38 ал.1 от Закона за адвокатурата,поради което адвокатското възнаграждение следва да се определи от съда,доколкото не се касае за оказана на основание възмезден договор на страната адвокатска помощ.При оказана безплатна адвокатска помощ ответната страна ще следва да се осъди да заплати възнаграждение,съобразно Наредба №1 от 09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения,равняващо се в случая на сумата от **1 280лв.**,определено съобразно чл.7 ал.2 т.4 от цитираната наредба.

Мотивиран от горното,съдът

РЕШИ:

О С Ъ Ж Д А Застрахователно акционерно дружество „Армеец“ АД, ЕИК ***** ,със седалище и адрес на управление гр.С., р-н „С.“,ул.“С.К.“ №2 да заплати на Р. СП. СТ., ЕГН ***** ,с постоянен адрес в с.Ж.Б.,област Х.,със съдебен адрес за

връчване на книжа гр.Х.,ул.“К.“ №5-чрез адв. Г. М.-АК-Х. ,на основание чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ вр. чл.45 от ЗЗД сумата в размер на **25 000 лв.**, представляваща обезщетение за причинените ѝ неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания вследствие на получени телесни повреди, а именно: травматичен шок, контузия на мозъка, счупване на черепа, контузия на гръдния кош и корема, дифузна травма на главния мозък, без открита вътречерепна травма, травматично избиване на 8 зъба, без които се затруднява дъвченето и говоренето, което увреждане представлява средна телесна повреда по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК, както и настъпили усложнения от травмите на главата и тялото, изразяващи се в увреждане на черепно – мозъчни нерви (ЧМН) – едва доловим централен фациалис в ляво (увиснал горен ъгъл в горен ляв устен ъгъл), леко изразена монопареза на ляв долен крайник, вертебрален синдром в тораколумбален отдел на ниво Тх12 – L1, както и прояви на постравматична церебрастения, като пряко последица от контузията на мозъка, изразяващи се в нарушение на вестибуларната функция, главоболие, пристъпно замаяване, нестабилност при ходене, паметови нарушения, лесна умора, както и прояви на енцефалопатия (нарушени когнитивни функции: концентрация, памет, интелект), причиняващи на ищцата постоянно разстройство на здравето, не опасно за живота по смисъла на чл. 129, ал. 2 НК, както и психична травма – всички причинени при пътно – транспортно произшествие, настъпило на 15.07.2015 г., ведно със законната лихва върху тази сума ,считано от 15.07.2015г. до окончателното ѝ изплащане, като иска по чл.226 ал.1 от КЗ/отм./ вр. чл.45 от ЗЗД за разликата над 25 000лв. до пълния предявен размер от 50 000лв.,поради съпричиняване на вредоносния резултат от ищцата , на основание чл.51 ал.2 от ЗЗД , като неоснователен и недоказан - ОТХВЪРЛЯ.

ОСЪЖДА Застрахователно акционерно дружество „Армеец“ АД, ЕИК *****,със седалище и адрес на управление гр.С., р-н „С.“,ул.“С.К.“ №2 по сметка на окръжен съд Х. държавна такса в размер на **1000лв.** и **300лв.** възнаграждение за вещи лица,платени от бюджетните средства на съда.

ОСЪЖДА Застрахователно акционерно дружество „Армеец“ АД, ЕИК *****,със седалище и адрес на управление гр.С., р-н „С.“,ул.“С.К.“ №2 да заплати на адвокат Г.И. М. от АК-Х.,с личен номер от единния адвокатски регистър при Висшия адвокатски съвет №***,с адрес на дейност:гр.Х.,бул.“Б.“ №4 ,ет.1 ,офис 4,на основание чл.38 ал.2 от Закона за адвокатурата адвокатско възнаграждение в размер на **1 280лв.**,определено съобразно чл.7 ал.2 т.4 от Наредба №1/09.07.2004г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд-Пловдив в двуседмичен срок от връчване на страните.

Съдия при Окръжен съд – Х.: _____